

УДК 35.48(477) “1944”

ГУЛАЙ В.В.

<https://orcid.org/0000-0002-7609-7967>

ДМИТРИШИН Н.М.

<https://orcid.org/0000-0001-8105-5094>

<https://doi.org/10.33577/2313-5603.32.2019.77-86>

ЛЬВІВ ЛИПНЯ 1944 РОКУ В СТРАТЕГІЧНИХ НАСТУПАЛЬНИХ ПЛАНАХ ТА БОЙОВИХ ДІЯХ ЧЕРВОНОЇ АРМІЇ ТА АРМІЇ КРАЙОВОЇ ПРОТИ ВЕРМАХТУ

Частина I

В ході реалізації поставленої мети вирішено наступні дослідницькі результати: проаналізовано воєнну обстановку навколо міста Львова як важливого адміністративно-політичного та транспортного центру дистрикту «Галичина» Генерального губернаторства у планах та бойових операціях радянської Червоної Армії, польської Армії Крайової та німецького Вермахту влітку 1944 року. Показано хронологію та характер боїв за оволодіння Львовом військами Червоної Армії та збройним підпіллям Польської держави в екзилі. Окрема увага зосереджена на способах встановлення контролю сталінського тоталітарного режиму над Львовом у перебігу бойових дій, та перші місяці після оволодіння містом для ліквідації польського чинника для подальшої інкорпорації Західної України до складу Радянського Союзу.

Ключові слова: Львів, бойові дії, Червона армія, Армія Крайова, Вермахт.

Актуальність та постановка проблеми. Пропонована тема розглядається як актуальна в науково-теоретичному та історико-прикладному аспектах, дозволяючи через критичний аналіз попередньої історіографії та модифікованих до сучасних реалій неорадянських міфів встановити об'єктивний хід визволення м. Львова від німецько-фашистських загарбників.

Стаття є спробою вирішення наукових завдань, поставлених в попередніх публікаціях авторів, із залученням нової історіографії вітчизняного та іноземного походження.

В основу роботи покладено комплекс загальноісторичних та спеціальних історичних методів наукового дослідження на принципах історизму, об'єктивності, альтернативності.

Гулай Василь Васильович, доктор політичних наук, кандидат історичних наук, професор, завідувач кафедри міжнародної інформації Національного університету «Львівська політехніка», м. Львів.

Дмитришин Наталія Мар'янівна, кандидат політичних наук, асистент кафедри міжнародної інформації Національного університету «Львівська політехніка», м. Львів.

© Гулай В.В., Дмитришин Н.М., 2019

Мета та завдання роботи. Метою даного дослідження є аналіз місця та ролі Львова в стратегічних планах і тактиці бойових дій радянської Червоної Армії та польської Армії Крайової проти німецького Вермахту в другій половині липня 1944 року.

Відповідно до поставленої мети ставляться наступні завдання:

✓ критичний аналіз сучасної української історіографії Львівсько-Сандомирської стратегічної операції;

✓ характеристика воєнної обстановки навколо міста Львова як важливо адміністративно-політичного та транспортного центру дистрикту «Галичина» Генерального губернаторства у планах та бойових операціях радянської Червоної Армії, польської Армії Крайової та німецького Вермахту літом 1944 року;

✓ відтворення хронології та характеру боїв за оволодіння Львовом військами Червоної Армії та збройним підпіллям Польської держави в екзилі;

✓ виокремлення фактологічних й топографічних помилок, рецидивів радянського історіографічного дискурсу «звільнення радянського Львова від німецько-фашистських загарбників»;

✓ вироблення пропозицій подальших воєнно-історичних студій Львова на завершальному етапі Другої світової війни.

Виклад основного матеріалу. Підготовка до оволодіння Львовом розпочалася ще задовго до, згодом добре відомої Львівсько-Сандомирської стратегічної наступальної операції Червоної Армії. Так, 2-га повітряна армія генерала С. Красовського ще з весни 1944 р. здійснювала масовані нальоти на Львів. Зокрема, 9 квітня її літаки з 20.30 вечора до 02.00 год. безперервно бомбардували аеродром Скнилова, головний вокзал, станції Підзамче і Персенківку, скинули важкі бомби на житлові квартали вулиць Городоцької, Коперника, Петра Могили, Сапєги та приміських селищ Збоїська, Кривчиць, Козельників, Сокільників – всього на 318 пунктів. Внаслідок цього близько ста жителів міста загинули і 400 були поранені. Жорстокі нальоти тривали в травні, червні та липні (майже щодня) (*Науменко*). 1 травня 1944 року відбувся найпотужніший наліт на Львів радянської авіації: хвиль по 30 бомбардувальників з ескортом 35 штурмовиків (*Котлобулатова, 2009: 178*).

Задум Львівсько-Сандомирської стратегічної наступальної операції Червоної Армії передбачав наступ військ 1-го Українського фронту з метою прориву оборони противника на двох напрямках, розсічення і розгром його угруповання частинами, вихід на рубіж Замостя–Яворів–Галич. Надалі планувався наступ військ на Томашув

і Краків. Виконання цього завдання повинно було збігтися за часом із виходом військ Білоруських фронтів на Віслу. Для забезпечення ударного угруповання фронту з півдня передбачалося завдати допоміжний удар на Станіславів силами однієї загальновійськової армії (Грицюк, 2010: 130).

Безпосередньо перед військами 1-го Українського фронту оборонялась група армій «Північна Україна» під командуванням генерал-полковника Й. Гарпе. Перед групою армій гітлерівським командуванням ставилось завдання – міцно утримувати зайняті рубежі, не допустити прориву наших військ до району Львова, Дрогобича й Борислава – важливих промислових і нафтоносних районів Західної України. Безпосередньо до 13 липня 1944 року – початку Львівсько-Сандомирської операції 1-му Українському фронту протистояли праве крило 4-ї та 1-ї танкових армій німців і 1-ї угорської армії (Бережинський, 2003: 3).

Найщільніше угруповання противник мав на львівському напрямку на ділянці Броди-Зборів. Його танкові і моторизовані війська розташувались у районі Рава-Руська – 46-й танковий корпус (2 танкові дивізії), на схід від Львова – 24-й танковий корпус (2 танкові і одна моторизована дивізії) та в районі Станіслава (Івано-Франківська) – одна танкова дивізія угорців. Місцевість, де повинні були розгорнутися бойові дії, являла собою підвищену рівнину, яку перетинали численні річки, глибокі балки і яри, ліси. Найбільш значними водними перешкодами були річки Західний Буг, Сан, Вісла і Дністер. Це ускладнювало дії танкових і механізованих військ і вимагало вживання заходів щодо забезпечення форсування річок. У цілому характер місцевості сприяв противнику у створенні міцної оборони, особливо на рубежах річок, які течуть у меридіальному напрямку. Наявність густої мережі доріг забезпечувала противнику можливість проведення широкого маневру усіх родів військ. Задовго до операції гітлерівське командування розгорнуло роботи зі зміцнення старих і побудови нових оборонних рубежів на львівському напрямку (Бережинський, 2003: 4).

За таких обставин 24 червня 1944 р. радянська Ставка Верховного Головнокомандування (ВГК) поставила командувачу 1-м Українським фронтом Маршалу Радянського Союзу І. Конєву завдання – підготувати і провести протягом 13 липня – 29 серпня 1944 р. Львівсько-Сандомирську наступальну операцію.

Проведенням Львівсько-Сандомирської стратегічної операції Ставка ВГК передбачала досягнення великих воєнно-політичних цілей, зокрема: розгром німецької групи армій «Північна Україна»; завершення визволення Західної України; створення сприятливих умов для проведення у подальшому операції на краківсько-дрезденському стратегічному напрямку (*Івахів, 2014: 178*).

Згідно з затвердженим Ставкою планом війська фронту повинні були завдати удару двома угрупованнями; першим – з району Луцька у загальному напрямку на Сокаль, Рава-Руську, а другим – з району Тернополя на Золочів, Львів, маючи завдання розгромити противника і оволодіти Львовом (*Бережинський, 2003: 5-6*).

Львівсько-Сандомирська стратегічна операція складалася з трьох фронтових наступальних операцій: Львівської, Станіславської та Сандомирської, першою з яких була Львівська, що проходила 13–27 липня 1944 р.

1-й Український фронт було посилено загальновійськовими, механізованими, танковими, кавалерійськими, артилерійськими, авіаційними та спеціальними з'єднаннями і частинами з резерву Верховного Головнокомандування. Авіаційна підтримка покладалась на 2-гу авіагрупу: північну (4 авіакорпуси) – на Рава-Руському напрямку і центральну (5 авіакорпусів) – на Львівському напрямку. У результаті цього 1-й Український фронт за своїм складом міг самостійно розв'язувати великі завдання стратегічного масштабу, маючи 80 дивізій, 10 танкових і механізованих корпусів, 4 окремі танкові та механізовані бригади (усього 1,2 млн чол., 13900 гармат і мінометів, близько 2200 танків і САУ, понад 3000 літаків) (*Бережинський, 2003: 6*).

Авторський аналіз сучасної української історіографії Львівсько-Сандомирської наступальної операції дозволяє стверджувати про непоодинокі топографічні та фактологічні помилки, зумовлені некритичним використанням публікацій російських військових істориків, які, зокрема, поширюють тексти радянського періоду із специфічним перекладом польських назв населених пунктів Львівщини, як от: «У напрямку Рави-Руської на фронті 13-ї армії передбачалося ввести у прорив 1-шу гвардійську танкову армію й кінно-механізовану групу генерала Соколова, в напрямку Львова на фронті 60-ї армії вводились у прорив 3-я гвардійська танкова армія, націлена на обхід Львова з півночі, і 4-а танкова армія, яка обходила Львів з півдня. Перед 3-ю гвардійською танковою армією

поставили завдання «наступати на ділянці прориву 60-ї армії і стрімко розвивати прорив у напрямку Золочів, Ферлеювка, Буск, Жулкев, Янув, розгромивши Львівське угруповання противника. У перший день операції вийти в район Сасов, Жулице, Ворняки, Оберлясув; на другий день – Побужани, Новоселки-Лиско, Ферлеювка, Буск. У подальшому, розвиваючи наступ, обходити Львів з півночі і північного заходу, не допустити відходу противника зі Львова на північний захід, і на 4-й день операції оволодіти районом Крехув, Янув, Ямельна, Макротин, Жулкев. Сильними передовими загонами захопити Яворів і переправи через р. Сан у районі Ярослав та південно-східніше, розвідку вести на Любочів, Ярослав. Увійти в бойове зіткнення з 13-ю армією в районі Холуєв, з 1-ю гвардійською танковою армією й кінно-механізованою групою генерала Соколова в районі Рава-Руська і з 4-ю танковою армією в районі Велькополе, Суховоля» (Рамазанов, 2017: 98).

Німецьке командування, враховуючи важливе значення львівського напрямку і самого Львова, поклало оборону цього напрямку на сильну за складом 1-шу танкову армію, яка мала вісімнадцять дивізій, з них дві танкові і одну моторизовану. Наявність великої кількості танків і артилерії дозволяла німецьким військам створити стійку, глибоко ешелоновану оборону, яка складалась із трьох смуг. Дві перші смуги до початку операції були обладнані траншеями у повний профіль; третя, яка проходила в 30 км і більше від переднього краю, знаходилась в стадії будівництва. Загальна глибина оперативної оборони з урахуванням укріплених міст, таких як Львів, Грубешув, Рава-Руська, Станіслав (Івано-Франківськ), Галич та інші, досягала 40–50 км. Але оборонні можливості у командування групи армій «Північна Україна» були обмежені, оскільки до початку наступу 1-го Українського фронту значних резервів ні в німецького Верховного командування, ні у головного командування сухопутних військ не було (Івахів, 2014: 179-180).

Прорвавши 17 липня добре організовану німецьку оборону в районі с. Колтів на північ від Золочева, радянські танкові з'єднання доволі швидко оточили та розгромили у т. зв. Бродівському котлі сім гітлерівських дивізій та 14-ту дивізію військ СС «Галичина».

В середині липня 1944 р. для військ 1-го Українського фронту склалася сприятлива ситуація для оволодіння Львовом, де під загрозою оточення знаходилося угруповання німецьких військ

без додаткових резервів. Запланований на ранок 20 липня наступ 3-ї гвардійської танкової армії генерал-полковника П. Рибалко для оволодіння Львовом виявився не таким і блискавичним, а причинами, за спогадами командувача фронту І. Конєва, крім того, що німецькому командуванню вдалося підтягнути із станіславського напрямку певні резерви, стало те, що замість охоплення міста з північного-заходу та заходу війська армії втягнулися в затяжні бої на несприятливій болотистій місцевості на північному сході від дороги Красне-Львів (*Конєв, 1991: 232*).

Враховуючи обстановку, що склалася, радянське командування вирішило оволодіти Львовом ударами танкових з'єднань із заходу, півночі та півдня, а загальновійськовими з'єднаннями продовжувати наступи на Львів із сходу. З'єднання 3-ї гвардійської танкової армії, використовуючи успіх військ правого крила фронту, протягом двох днів здійснили 120-ти кілометровий марш в обхід Львова з півночі та північного заходу і до ранку 24 липня оволоділи районом Яворів, Мостиська, Судова Вишня, за 50 км західніше Львова, де згодом було облаштовано Яворівський військовий полігон і сьогодні знаходиться Міжнародний центр миротворчості та безпеки НАСВ. Шосе і залізниця Львів-Перемишль були перерізані. Львівському угрупованню противника були відрізані шляхи відходу на захід. Одночасно танкові з'єднання 3-ї та 4-ї танкових армій почали наступ на Львів з заходу і на Перемишль сходу. Загальновійськові з'єднання до цього часу уже зав'язали бої на східній і західній околицях Львова. Успішно здійснений вихід танкових з'єднань до Львова, поряд із продовженням наступу на місто зі сходу, поставив усе львівське угруповання противника під загрозу оточення. Враховуючи це, гітлерівське командування 24 липня почало відведення своїх частин зі складу львівського угруповання на південний захід у напрямку на Самбір (*Бережинський, 2003: 9-10*).

Попередньо висловлені критичні зауваження ілюструє й наступний уривок, що безпосередньо пов'язаний із боями в околицях Львова: «Наступ військ 3-ї гвардійської танкової армії на Львів із заходу почався зранку 26 липня одночасно з двох напрямків: через Грудек-Ягельонський силами 7-го гвардійського танкового корпусу і через Янув силами 52-ї танкової бригади за підтримки двох мотострілецьких батальйонів 9-го мехкорпусу, зведених у

групу під командуванням генерал-майора І. Зиберова. Протягом дня 26 липня до угруповання армій, що наступало на Львів, приєдналися 56-та гвардійська танкова бригада і 280-ма стрілецька дивізія 13-ї армії, підпорядкована командувачу 3-ї гвардійської танкової армії на час захоплення Львова. 26 липня війська, що наступали на Львів, успіху не мали» (*Рамазанов, 2017: 103*).

Характерно, що війська 3-ї гвардійської танкової армії одним танковим корпусом наступали на Львів, у бік внутрішнього фронту оточення, а другим – на Перемишль, у бік зовнішнього фронту оточення. Водночас частина сил механізованого корпусу наступала на Самбір – на шляхи відходу львівського угруповання противника. Вперше танкова армія діяла на трьох різних напрямках, що було суттєвим недоліком. У районі Львова діяли війська шести ворожих дивізій. Для швидкого розгрому такого угруповання і недопущення його відходу на Самбір вимагалось значно більше сил, ніж ті, що виділив командувач армії. Внаслідок цього наступаючий на Львів танковий корпус був зупинений противником, і тільки коли німецьке командування відвело головні сили свого угруповання із району Львова за Дністер, йому вдалося прорватися у місто. Таким чином, під час маневру командувач 3-ї гвардійської танкової армії, намагаючись одночасно вирішити два значних завдання – оволодіти Львовом і Перемишлем, розпошив сили армії та не довів задуманий командуванням фронту маневр для його успішного завершення (*Кривизюк, 2010: 55-56*).

У цьому контексті не варто забувати, що в середині літа 1944 р. головною метою польського збройного підпілля стало захоплення Львова, що потребує докладного викладу в окремій публікації.

Не зумівши зайняти Львів лише одними танковими частинами, навіть після того, як, обходячи місто, із заходу туди вступають частини 4-ї танкової армії генерал-полковника Д. Лелюшенка радянське командування 24 липня віддає вказівку оволодіти містом військам 60-ї загальновійськової армії генерал-полковника П. Курочкіна, де, серед іншого, наголошується: «Більшу половину міста захопив Лелюшенко» (*Конев, 1991: 235*), що не відповідало фактичному стану справ на фронті. 25 липня у бої за Львів вступили війська фронту маршала І. Конєва. Першими на вулиці міста прорвались танкісти генерала Д. Лелюшенка. 26 липня підрозділи 10-го Гвардійського танкового Уральського добровольчого корпусу дістались площі Ринок і підняли над ратушею червоний

прапор. З боку Городка по Городоцькій і Янівській (тепер – Т. Шевченка) просувалися частини генерала П. Рибалка, які в районі Клепарівської розстрожили тилові підрозділи 101-ї німецької дивізії. З району Дублян і Винників атакували місто дивізії 60-ї армії генерала П. Курочкіна. Частини 38-ї армії зайняли Знесіння і оточили німців у районі Високого Замку (*Науменко*). 26 липня війська 60-ї армії, захопивши низку опорних пунктів, впритул підійшли до Львова.

Затягування прориву дало певну змогу німецькому командуванню посилити свої війська, які знаходились в районі Львова, але в цілому наміри німецького командування на довготривалий опір в тактичній зоні оборони були зірвані (*Івахів, 2014: 186*).

Як патетично зазначає у своїх мемуарах І. Конєв, «...щоб уникнути руйнувань міста...», на світанку 27 липня 1944 р. в наступ на Львів перейшли війська 3-ї гвардійської танкової армії із заходу, а 60-та армія сила 23-го стрілецького корпусу атакувала з півночі, 28-м – зі сходу і 106-м – з північного-сходу; 10-й гвардійський танковий корпус 4-ї танкової армії продовжував вести напружені бої у місті. Південніше Львова наступала 38-ма армія (*Конєв, 1991: 236*).

Маршал І. Конєв змушений був визнати, що хоча «Ми прагнули уникнути вуличних боїв в місті, але без них обійтися не вдалося. Розгорнулися доволі жорстокі бої як в центрі, так й на околицях» (*Конєв, 1991: 237*).

Своєрідним «канонам» радянської історіографії Львова став постулат про те, що «вранці 27 липня місто було повністю звільнено від німецько-фашистських загарбників» (*Історія Львова, 1984: 262*). Цілком очевидно, що про жодну участь у боях із німецькими військами загонів польської Армії Крайової навіть не йшлося.

Настільки можна пояснити «переживаннями» про уникнення руйнувань Львова те, що наступові військ 3-ї гвардійської танкової та 60-ї загальновійськової армії передувала 30-ти хвилинна артпідготовка (*Журавльова, 2005: 18*).

Тягар попередньої радянської історіографії відчувається в окремих роботах, присвячених боям за Львів у липні 1944 р., коли навіть не згадується про участь польської АК у боях за місто, а те, що, наприклад, тільки воїни вказаних вище двох армій (3-ї та 60-ї) «...увірвались у місто і повністю очистили його від ворога ...» (*Журавльова, 2005: 18*).

Вплив радянського історико-мілітарного дискурсу відчувається й в статті львівського військового історика І. Смогоржевської: «Все далі просувалися в місто танкісти генерала Д. Лелюшенка, які розкололи німецький гарнізон Львова на окремі ізольовані осередки опору. Посилювала свій натиск піхота, що наступала зі сходу. При підтримці артилерії та авіації вона протаранила оборону гітлерівців на Винниківських висотах, прорвалась у місто та з'єдналася з танкістами» (*Смогоржевська, 2010: 93*).

Аналогічно не згадується про участь АК у боях за Львів у публікації військового історика В. Бережинського, лише акцентуючи, що «В результаті триденних запеклих боїв з міцними ар'єргардами противника, що прикривали відхід з міста, узгодженими ударами 3-ї гвардійської танкової армії з заходу, 60-ї армії зі сходу і 4-ї танкової армії з півдня до ранку 27 липня Львів було звільнено» (*Бережинський, 2003:10*).

Таким чином, тематика воєнно-політичного значення та символічного місця Львова у перебігу бойових дій на завершальному етапі Другої світової війни, з огляду на об'єктивні причини, тільки зараз стає предметом комплексних наукових студій, без впливу попередньої заідеологізованості, а нерідко і фальсифікації історичних фактів.

Використані посилання

Бережинський В. 2003. *Львівсько-Сandomирська операція (18 липня – 2 серпня 1944 р.)*, Київ: НДЦ ГП ЗСУ, УІВІ, с. 20.

Грицюк В. 2010. Стратегічні та фронтові операції Великої Вітчизняної війни на теренах України. Україна в Другій світовій війні: погляд з XXI ст.: *Історичні нариси*: у 2-х кн. Київ: Наукова думка, с. 208–302.

Журавльова С. 2005, 3-я гвардійська танкова армія в боях за Україну. Збірник наукових праць: *Скарбниця української культури*, вип. 6, с. 13-19.

Івахів О. С., Федоренко В. В. 2014. Питання воєнного мистецтва у Львівсько-Сandomирській наступальній операції 1944 р, *Військово-науковий вісник*, вип. 22, с. 177-190.

Історія Львова. 1984, Київ: Наукова думка, с. 414.

Кривизюк Л. 2010. Застосування танкових об'єднань у Львівсько-Сandomирській операції, *Військово-науковий вісник*, вип. 13, с. 49-63.

Конев І. С., 1991. *Записки командуючого фронтом*. Москва: Воениздат, с. 602.

Котлобулатова І. П. 2009. *Дати і події в історії Львова*, Львів: Аверс, с. 208.

Науменко К. *Вступ радянських військ. Операція «Буря» АК*. [online] Доступно: <<http://map.lviv.ua/statti/luckij6.html>> [Дата звернення 28 серпня 2019].

Рамазанов Ш. Ш., Лебедев І. К. 2017. Львівсько-Сandomирська наступальна операція (перший етап 13-27 червня 1944 р.), Збірник наукових праць кафедри історії факультету соціології та права НТУУ «КПІ» *Сторінки історії*, вип. 45, с. 95-106.

Смогоржевська І. А. (2010). Визволення Львівщини як важливий етап Львівсько-Сandomирської операції. *Військово-науковий вісник*, Вип. 13, с. 87-96.

References

- Berezhynskiy V., 2003. Lviv-Sandomierz operation (18 of July - 02 of August 1944), Kyiv: SIC of the GP of the Armed Forces of Ukraine, UIAI, p. 20 (ukr).
- Gritsyuk V., 2010. Strategic and frontal operations of the Great Patriotic War on the territory of Ukraine. Ukraine in the Second World War: a view from the 21st century: Historical essays: in 2 books. Kyiv: Naykova dymka, p. 208–302 (ukr).
- Zhurav'l'ova S., 2005. 3rd guards tank army in the battles for Ukraine. Treasury of Ukrainian culture: Collection of scientific works, vol. 6, p. 13-19 (ukr).
- Ivakhiv O.S., Fedorenko V.V., 2014. Questions of martial art in the 1944 Lviv-Sandomierz operation, Military Scientific Bulletin, vol. 22, p. 177-190 (ukr).
- History of Lviv. 1984. Kyiv: Naykova dymka, p. 414 (ukr).
- Kryvyuzuk L.P., 2010. Application of tank associations in the Lviv-Sandomierz operation, Military Scientific Bulletin, vol. 13, p. 49-63 (ukr).
- Konev I.S., 1991. Notes of the front commander. Moscow: Military Publishing, p. 602 (rus).
- Kotlobulatova I.P., 2009. Dates and events in the history of Lviv, Lviv: Avers, p. 208 (ukr).
- Naumenko K. Introduction of Soviet army. Operation "Storm" AK.[online] Available at: <<http://map.lviv.ua/statti/luckij6.html>> [Accessed 28 August 2019] (ukr).
- Ramazanov Sh. Sh., Lebedev I. K., 2017. Lviv-Sandomierz operation (first stage June 13-27, 1944), History pages. Collection of scientific works of the Department of History of the Faculty of Sociology and Law of NTUU "KPI", vol. 45, p. 95-106 (ukr).

Gulay V.V., Dmytryshyn N. M.

CITY OF LVIV IN JULY 1944 IN STRATEGIC OFFENSIVE PLANS AND HOSTILITIES OF THE RED ARMY AND THE KRAJOVA ARMY AGAINST THE WEHRMACHT

The proposed topic is considered relevant in the scientific-theoretical and historical-applied aspects, allowing through a critical analysis of previous historiography and modified to modern realities of neo-Soviet myths.

Subjects of military-political importance and symbolic place of Lviv in the course of hostilities at the final stage of the Second World War, for objective reasons, only now becomes the subject of complex scientific studies, without the influence of previous ideologization, and often falsification of historical facts.

This article is an attempt to solve the scientific problems posed in the previous publications of the authors, with the involvement of new historiography of national and foreign origin.

The basis of the work is a set of general historical and specially historical methods of scientific research on the principles of historicism, objectivity, alternativity.

According to this goal, the following research results were solved. The military situation around the city of Lviv as an important administrative, political and transport center of the Galychyna district of the General Governorate in the plans and combat operations of the Soviet Red Army, the Polish Krajova Army and the German Wehrmacht in the summer of 1944 is analyzed. The chronology and nature of the battles for the capture of the Red Army by Lviv and the armed underground of the Polish state in exile are shown.

The conclusions of the study can be considered valuable for further scientific studies and use in educational activities, community outreach and educational work.

Keywords: Lviv, fighting, Red Army, Krajova Army, Wehrmacht.